

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia ..... 2006 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych

Na podstawie art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. U. Nr 96, poz. 864) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. 1. Urząd zapewnia wykonywanie zadań dyrektora Urzędu, który jako organ nadzoru górniczego pierwszej instancji jest właściwy w sprawach nadzoru i kontroli nad wykonywaniem, utrzymywaniem i prowadzeniem ruchu następujących obiektów, maszyn i urządzeń w podziemnych zakładach górniczych:

- 1) górniczych wyciągów szybowych wraz z wyposażeniem szybów i szybików,
  - 2) wewnętrznych instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających podstawowe obiekty i urządzenia na powierzchni,
  - 3) centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz magistralnych sieci telekomunikacyjnych,
  - 4) stacji wentylatorów głównych,
- zwanych dalej „urządzeniami energomechanicznymi”.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, wykonywane są w szczególności poprzez:

- 1) przeprowadzanie w podziemnych zakładach górniczych, na zasadach określonych w art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „ustawą”, badań kontrolnych urządzeń energomechanicznych, w zakresie zgodności z wymaganiami ustalonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy,
- 2) zobowiązywanie przedsiębiorcy, w drodze decyzji wydawanej na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy, do sprawdzenia prawidłowości stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania rozwiązań technicznych dotyczących urządzeń energomechanicznych,
- 3) wydawanie, na podstawie art. 109 ust. 2 pkt 1 ustawy, zezwoleń na oddanie do ruchu urządzeń energomechanicznych, w zakresie i trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy,
- 4) ustalanie, na podstawie i zasadach określonych w art. 114 ust. 1 i 2 ustawy, stanu faktycznego i przyczyny zagrożenia, związanych z ruchem urządzeń energomechanicznych.

§ 3. 1. Urząd zapewnia wykonywanie przez dyrektora Urzędu, jako organu pierwszej instancji, zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w odniesieniu do następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:

- 1) budynków maszyn wyciągowych,
  - 2) szybowych wież wyciągowych,
  - 3) wolno stojących budynków centrali telefonicznych i dyspozytorni wraz z magistralnymi sieciami telekomunikacyjnymi,
  - 4) budynków stacji elektroenergetycznych oraz głównych urządzeń i sieci rozdzielczych wysokiego i średniego napięcia,
  - 5) obiektów stacji wentylatorów głównych.
2. Przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 1, poza środkami działania określonymi w przepisach prawa budowlanego, stosuje się odpowiednio przepisy § 2 ust. 2 pkt 1, 2 i 4.”.

§ 2. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przez dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, prowadzone w odniesieniu do obiektów, maszyn, urządzeń i obiektów budowlanych w podziemnych zakładach górniczych, które przechodzą do właściwości dyrektorów właściwych miejscowo okręgowych urzędów górniczych, są prowadzone w biurach tych urzędów.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2006 r.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – administracja publiczna, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 220, poz. 1897).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jest wydawane na podstawie art. 108 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947), zawierającego upoważnienie do tworzenia i znoszenia specjalistycznych urzędów górniczych, obejmujących niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych, oraz określenia ich nazwy, właściwości i siedziby.

W wykonaniu tego upoważnienia, rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. U. Nr 96, poz. 864) określony został aktualny stan prawny w zakresie właściwości rzeczowej tego urzędu.

Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (dalej w skrócie: UGBKUE) został, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, utworzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1994 r. w sprawie utworzenia Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. U. Nr 92, poz. 436 oraz z 1997 r. Nr 100, poz. 625) i jest specjalistycznym urzędem górniczym, wykonując, stosownie do art. 108 ust. 5 ustawy — Prawo geologiczne i górnicze, niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych. Urząd zapewnia wykonywanie zadań dyrektora UGBKUE, który jest, podległym Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, organem nadzoru górniczego (terenowym organem administracji rządowej niezespolonej) pierwszej instancji w zakresie określonym nowelizowanym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

UGBKUE funkcjonuje nieprzerwanie od 1957 r., a utworzony został rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1957 r. w sprawie utworzenia Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energo-Mechanicznych (Dz. U. Nr 4, poz. 17 oraz z 1976 r. Nr 22, poz. 140), wydanym na podstawie art. 3 ust. 3 dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urzędach górniczych (Dz. U. z 1961 r. Nr 23, poz. 114). Przepisy te zostały uchylone ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96). Ustawa ta przewidywała ponadto inny charakter prawny wszystkich okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych — już nie jako organy Wyższego Urzędu Górniczego (art. 3 dekretu o urzędach górniczych) sprawujące nadzór i kontrolę przede wszystkim nad ruchem zakładów górniczych i podejmujące w tym zakresie rozstrzygnięcia, ale jako jednostki organizacyjne zapewniające wykonywanie zadań przez dyrektorów urzędów (organów administracji państwowej, według terminologii przyjętej w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2002 r. — terenowych organów administracji rządowej, podległych Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego) i działające pod ich bezpośrednim kierownictwem (art. 108 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze). Z powyższych względów zachodziła wówczas konieczność ponownego formalnego utworzenia oraz określenia nazwy jedyne go specjalistycznego urzędu górniczego, a także określenia jego siedziby i właściwości. Stało się to wspomnianym już rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1994 r.

U podstaw utworzenia UGBKUE legła specyfika budowy (konstrukcji) oraz sposobu użytkowania lub ruchu niektórych obiektów budowlanych i urządzeń energomechanicznych zakładów górniczych, wymagających ustanowienia specjalistycznej administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego (nawet w ramach tzw. budownictwa górniczego), a także specjalistycznego nadzoru górniczego, i skupienia tych zadań w jednym urzędzie, w którym są zatrudnieni pracownicy o szczególnych kwalifikacjach i doświadczeniu, zapewniający bezpieczeństwo wspomnianych obiektów i urządzeń oraz jednolitość zasad postępowania przy sprawowaniu nadzoru i kontroli w odniesieniu do podziemnych zakładów górniczych wyposażonych w takie obiekty lub urządzenia.

Dotychczasowa wieloletnia praktyka funkcjonowania UGBKUE wskazuje jednoznacznie na potrzebę dalszego jego istnienia. Równocześnie zaszła jednak konieczność weryfikacji dotychczasowego zakresu właściwości rzeczowej UGBKUE, poprzez wyłączenie (w § 1 projektu) z zakresu właściwości rzeczowej tego Urzędu, określonej w § 2 i 3 nowelizowanego rozporządzenia:

- 1) następujących obiektów, maszyn i urządzeń w podziemnych zakładach górniczych:
  - a) urządzeń i układów głównego odwadniania wraz z rozdzielnicami zasilającymi (§ 2 ust. 1 pkt 4 nowelizowanego rozporządzenia),
  - b) stacji odmetanowania wraz z siecią rurociągów w szybach (§ 2 ust. 1 pkt 6 nowelizowanego rozporządzenia),
  - c) głównych stacji sprężarek powietrza zainstalowanych na powierzchni wraz z siecią rurociągów w szybach (§ 2 ust. 1 pkt 7 nowelizowanego rozporządzenia),
  - d) głównych składów paliw, olejów i środków smarnych oraz stałych komór napełniania paliwem środków transportowych (§ 2 ust. 1 pkt 8 nowelizowanego rozporządzenia);
- 2) następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:
  - a) budynków głównych stacji sprężarek powietrza wraz z rurociągami (§ 3 ust. 1 pkt 4 nowelizowanego rozporządzenia),
  - b) budynków stacji odmetanowania wraz z rurociągami (§ 3 ust. 1 pkt 5 nowelizowanego rozporządzenia),
  - c) urządzeń i instalacji głównego odwadniania (§ 3 ust. 1 pkt 8 nowelizowanego rozporządzenia).

Ponadto zmiana brzmienia § 2 ust. 1 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia ma na celu dookreślenie zakresu właściwości rzeczowej UGBKUE w odniesieniu do górniczych wyciągów szybowych. Oczywistym jest bowiem, że wyciągi te znajdują się w szybach i szybikach i powinny być traktowane jako „całość technologiczna” ze swym wyposażeniem.

Wejście w życie proponowanych zmian spowoduje wyraźne rozdzielenie kompetencji pomiędzy dyrektorem UGBKUE a dyrektorami okręgowych urzędów górniczych (dalej w skrócie: OUG), poprzez rzeczowy podział obszaru działania w podziemnych zakładach górniczych. Stworzony zostanie tym samym wzajemnie uzupełniający się system nadzoru i kontroli nad wykonywaniem, utrzymywaniem i prowadzeniem ruchu poszczególnych (innych dla UGBKUE i poszczególnych OUG nadzorujących podziemne zakłady górnicze) obiektów, maszyn i urządzeń oraz nad obiektami budowlanymi (innymi dla UGBKUE i poszczególnych OUG nadzorujących podziemne zakłady górnicze), realizowany przez dwa różne organy nadzoru górniczego pierwszej instancji. W aktualnym stanie prawnym proponowane do wyłączenia obiekty, maszyny, urządzenia i obiekty budowlane są nadzorowane i kontrolowane przez obydwie wymienione organy nadzoru górniczego, według jednak innych kryteriów i metod.

Okręgowe urzędy górnicze dysponując pracownikami inspekcyjno-technicznymi różnych specjalności, niezbędnymi do wykonywania zadań organów nadzoru górniczego, zapewnią dokonanie równie właściwej oceny urządzeń energomechanicznych i obiektów budowlanych zaproponowanych do wyłączenia z właściwości rzeczowej UGBKUE. Przekazanie części urządzeń energomechanicznych i obiektów budowlanych do właściwości rzeczowej OUG nie spowoduje zatem obniżenia poziomu bezpieczeństwa tych urządzeń i obiektów w zakresie ich wykonywania, utrzymywania i prowadzenia ruchu.

Ponadto w projektowanym brzmieniu § 2 nowelizowanego rozporządzenia:

- 1) wyłączone w ust. 2 pkt 1 przywołanie Polskich Norm, jako kryterium badań kontrolnych dokonywanych przez UGBKUE, w związku z dobrowolnością ich stosowania, przewidzianą w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110);
- 2) rozszerzono katalog najistotniejszych środków prawnych służących dyrektorowi UGBKUE, poprzez dodanie pkt 4 w ust. 2 (ustalanie, na podstawie i zasadach określonych w art. 114 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, stanu faktycznego i przyczyny zagrożenia, związanych z ruchem urządzeń energomechanicznych), który będzie również stosowany w odniesieniu do obiektów budowlanych (projektowane brzmienie § 3 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia).

Przepis § 2 projektowanego rozporządzenia ma charakter porządkowy, zobowiązując dyrektorów właściwych miejscowo okręgowych urzędów górniczych do prowadzenia spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia przez dyrektora UGBKUE.

Termin wejścia w życie rozporządzenia (§ 3 projektu) został dostosowany do istniejących możliwości i uwarunkowań organizacyjnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Celem projektowanego rozporządzenia jest zmiana zakresu właściwości rzeczowej Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (dalej w skrócie: UGBKUE). Urząd ten zapewnia wykonywanie zadań jego dyrektora, który jest, zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947), terenowym organem administracji rządowej niezespalonej pierwszej instancji, podległym Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują ponadto na podmioty objęte właściwością rzeczową UGBKUE, tj. w szczególności przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż w podziemnych zakładach górniczych, w których usytuowane są obiekty, maszyny, urządzenia i obiekty budowlane podległe nadzorowi i kontroli tego Urzędu.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt został przekazany do reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), a ponadto do Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego oraz do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Został również udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (bip.mswia.gov.pl).

3. Przewidywane skutki aktu normatywnego.

Analiza działalności UGBKUE wykazała, że niezbędne są modyfikacje zakresu właściwości rzeczowej tego Urzędu. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje jednak dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Nie rozszerza bowiem zadań organów nadzoru górniczego (zadania wyłączane z właściwości rzeczowej UGBKUE przejdą do właściwości poszczególnych okręgowych urzędów górniczych; dalej w skrócie: OUG), które zostały już ujęte w aktach rangi ustawowej.

Ze względu na zakres przedmiotowy projektowanego aktu nie jest konieczne dokonanie dodatkowej szczegółowej analizy jego skutków w zakresie: dochodów i wydatków budżetu i sektora publicznego, sektora przedsiębiorstw, rynku pracy, konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej gospodarki oraz sytuacji i rozwoju regionalnego.

Zawężenie zakresu właściwości UGBKUE (uwzględniając planowane odejścia na emeryturę w 2006 r.) nie wpłynie na konieczność zmniejszenia stanu zatrudnienia w tym Urzędzie. Dokonana analiza tego stanu zatrudnienia, w zakresie: (1) liczby pracowników poszczególnych specjalności, (2) liczby urządzeń energomechanicznych i obiektów budowlanych, które pozostaną pod nadzorem UGBKUE, (3) częstotliwości badań kontrolnych i kontroli, (4) czasu trwania badania kontrolnego urządzenia energomechanicznego i kontroli obiektu budowlanego, wykazała brak istotnego wpływu proponowanych rozwiązań na liczbę pracowników inspekcyjno-technicznych tego Urzędu.

Zmieniony zakres właściwości UGBKUE nie wpłynie również na ogólny stan zatrudnienia w urzędach górniczych po uzupełnieniu stanu osobowego związanego z odejściami na emeryturę w 2006 r., gdyż liczba obiektów nadzorowanych przez te urzędy nie ulegnie zmianie. Przejęcie przez OUG nadzoru, w szczególności w zakresie obiektów budowlanych, spowoduje zmianę struktury zatrudnienia w poszczególnych urzędach, w związku potrzebą odpowiedniego przyporządkowania liczby etatów do specjalizacji technicznej pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów (OUG i UGBKUE).

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734 oraz z 2005 r. Nr 55, poz. 757) przedstawia się następującą opinię:

Zmiany projektowane w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. U. Nr 96, poz. 864) mają na celu w szczególności modyfikację zakresu właściwości rzeczowej tego Urzędu, będącego specjalistycznym urzędem górniczym, stanowiącym aparat pomocniczy dyrektora, który jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji.

Problematyka właściwości rzeczowej organów nadzoru górniczego albo urzędów stanowiących aparat pomocniczy tych organów nie jest przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.